

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДМИТРА МОТОРНОГО

НАКАЗ

30.01.2026

м. Запоріжжя

№ 7 - ОД

**Про перезатвердження
Положення про порядок
та умови обрання навчальних
дисциплін за вибором здобувача
вищої освіти Таврійського державного
агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного**

На підставі Закону України «Про вищу освіту» (ст. 36 та п. 2 ст. 79), а також згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ТДАТУ та з метою визначення основних принципів з реалізації прав осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, на обрання навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та робочого навчального плану,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про порядок та умови обрання навчальних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного зі змінами (далі – Положення).
2. Положення ввести в дію з 01.09.2026 р.
3. Положення про порядок призначення і виплати стипендії здобувачам вищої освіти Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (2025) вважати таким, що втратило чинність.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого проректора ЛОМЕЙКА О.П.

Ректор

Сергій КЮРЧЕВ

Перший проректор

Олександр ЛОМЕЙКО

Начальник юридичного відділу

Олексій БИЧКІВСЬКИЙ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА ВИБОРОМ
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
В ТАВРІЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРОТЕХНОЛОГІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**Запоріжжя
2026**

Положення про порядок та умови обрання навчальних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного / Ломейко О.П., Кувачов В.П., Галько С.В., Іванова І.Є., Колокольчикова І.В., Шокарев О.М., Шарова Т.М., Тараненко Г.Г. Запоріжжя: ТДАТУ, 2026. 7 с.

Положення про порядок та умови обрання навчальних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного розроблено відповідно до статті 36 та пункту 2 статті 79 Закону України «Про вищу освіту», а також згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в ТДАТУ».

Метою зазначеного Положення є визначення основних принципів реалізації прав осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, на обрання навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та робочого навчального плану в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для цього рівня вищої освіти.

У Положенні визначено порядок та умови обрання навчальних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти ТДАТУ.

Авторський колектив:

ЛОМЕЙКО О.П. – перший проректор, к.т.н., доцент

КУВАЧОВ В.П. – декан МТ факультету, д.т.н., професор

ГАЛЬКО С.В. – декан факультету ЕКТ, к.т.н., доцент

ІВАНОВА І.Є. – декан факультету АТЕ, к.с.г.н., доцент

КОЛОКОЛЬЧИКОВА І.В. – декан факультету ЕтаБ, д.е.н., професор

ШОКАРЕВ О.М. – керівник ННЗУП, к.т.н., доцент

ШАРОВА Т.М. – начальник ННЦ, д.філол.н., професор

ТАРАНЕНКО Г.Г. – завідувач аспірантури та докторантури, к.пед.н., доцент.

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО:

Протокол засідання

Науково-методичної ради ТДАТУ

від 28 січня 2026 року №6

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради

ТДАТУ

від 29 січня 2026 року №6

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Загальний обсяг освітньої програми підготовки за ступенем вищої освіти (далі – ступінь) становить:

- «бакалавр» – 180-240 кредитів ЄКТС,
- «магістр» – 90 кредитів ЄКТС,
- «доктор філософії» – 60 кредитів ЄКТС.

1.2 Загальний обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (далі – здобувач) Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (далі – Університету) складається з циклів:

- цикл загальної підготовки;
- цикл професійної і практичної підготовки;
- цикл дисциплін за вибором здобувача;
- інші складові освітнього процесу.

1.3 Перелік навчальних дисциплін, практик та інших складників освітнього процесу відображається в індивідуальному навчальному плані здобувача, який складається з:

- обов'язкових компонентів освітньої програми (навчальних дисциплін, практик, курсових, атестації тощо) (не більше 75% від загального обсягу навчального навантаження здобувача), що визначаються відповідно до компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти, і включаються до навчального плану зі спеціальності й освітньої програми;
- освітніх компонентів за вибором здобувача (не менше 25% від загального обсягу навчального навантаження), які визначаються відповідно до порядку встановленого цим Положенням та включаються до освітньої програми та робочого навчального плану відповідної спеціальності.

1.4 Освітні компоненти за вибором здобувача (далі – вибіркові дисципліни) забезпечують:

- формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти;
- поглиблення професійних знань у межах обраної освітньої програми та здобуття додаткових спеціальних професійних компетентностей;
- поглиблення знань та здобуття додаткових загальних і професійних (спеціальних) компетентностей у межах спеціальності або споріднених спеціальностей і галузей знань;
- ознайомлення із сучасним рівнем наукових досліджень інших галузей знань;
- здобуття додаткових результатів навчання тощо.

1.5 Вибіркові дисципліни в університеті можуть бути загально-університетські або фахові.

1.6 Загальноуніверситетські вибіркові дисципліни (далі – ЗУВД) – це освітні компоненти вільного вибору, що пропонуються всім здобувачам освіти університету для розширення компетенцій поза основною спеціальністю, спрямовані на формування загальних (універсальних) компетентностей та дозволяють задовольнити особисті освітні інтереси здобувача.

1.7 Фахові вибіркові дисципліни (далі – ФВД) – це освітні компоненти, які здобувачі обирають самостійно для поглиблення знань у своїй спеціальності або отримання додаткових професійних навичок, доповнюючи обов'язкові фахові компетентності, які спрямовані на майбутню кар'єру та відповідають вимогам ринку праці та власних прагнень.

1.8 Перелік загальноуніверситетських вибіркових дисциплін щорічно формується Навчально-науковим центром **на основі пропозицій кафедр загальної та фундаментальної підготовки**, розглядається і схвалюється на засіданні методичної комісії ННІЗУП, Науково-методичної ради університету, погоджується на Вченій раді університету та затверджується наказом ректора.

1.9 Переліки фахових вибіркових дисциплін щорічно формуються Навчально-науковим центром **на основі пропозицій випускових кафедр**, розглядаються і схвалюються на засіданнях методичних комісій факультетів/інституту, погоджуються на Вченій раді університету та затверджуються наказом ректора.

1.10 Кафедри, за якими закріплено викладання вибіркових дисциплін, **щорічно до 20 вересня** навчального року, що передує навчальному року, у якому розпочинається вивчення вибіркових навчальних дисциплін, формують переліки цих вибіркових дисциплін, розробляють силабуси та за бажанням інші навчально-презентаційні матеріали, визначають склад викладачів для їхнього забезпечення.

1.11 Обсяг загальноуніверситетської або фахової вибіркової дисципліни для всіх здобувачів вищої освіти університету **становить 5 кредитів**.

1.12 Обсяги вибіркових дисциплін протягом всього періоду навчання для всіх спеціальностей та рівнів вищої освіти в університеті становлять:

- **«бакалавр» (на базі ПЗСО) – 60 кредитів ECTS**, з них 20 кредитів ECTS – загальноуніверситетські та 40 кредитів ECTS – фахові вибіркові дисципліни. Розподіл вибіркових навчальних дисциплін за курсами і семестрами представлено в додатку 1. Як виняток, за погодженням із першим проректором, розподіл дисциплін між загальноуніверситетськими та фаховими може бути уточнений.
- **«бакалавр» (на базі НРК5 або ОР бакалавра/магістра) – 50 кредитів ECTS**, з них 15 кредитів ECTS – загальноуніверситетські та 35 кредитів ECTS – фахові вибіркові дисципліни. Розподіл вибіркових навчальних дисциплін за курсами і семестрами представлено в додатку 2.
- **«магістр» – 25 кредитів ECTS**, з них 10 кредитів ECTS – загальноуніверситетські та 15 кредитів ECTS – фахові вибіркові дисципліни. Розподіл вибіркових навчальних дисциплін за курсами і семестрами представлено в додатку 3.
- **«доктор філософії» – 15 кредитів ECTS**, з них 5 кредитів ECTS – загальноуніверситетські та 10 кредитів ECTS – фахові вибіркові дисципліни. Розподіл вибіркових навчальних дисциплін за курсами і семестрами представлено в додатку 4.

1.13 Критеріями для включення навчальної дисципліни до переліку дисциплін за вибором здобувача є спроможність кафедри забезпечити належну якість їх викладання, зокрема:

- кадрове забезпечення (відповідність наукового ступеня, вченого звання НПП, наявність досвіду викладання дисципліни, особистий рейтинг тощо);
- навчально-методичне забезпечення (наявність силабусу та електронного навчального курсу з дисципліни на Освітньому порталі);
- інформаційне забезпечення (наявність сучасної літератури НБ та інших інформаційних ресурсів).

1.14 Формою контролю з вибірових дисциплін може бути лише диференційований залік.

2. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА ВИБОРОМ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1 До початку процедури обрання затверджені переліки вибірових дисциплін розміщуються на сайті Університету та формуються в анкеті на Освітньому порталі ТДАТУ для кожного освітнього ступеня і курсу навчання для денної та заочної форми навчання:

- «бакалавр» – на базі ПЗСО для вибору дисциплін на 2-4 курсах;
– на базі НРК5 для вибору дисциплін на 2С-3С курсах.
(як виняток, на 1С курсі у 2 семестрі допускається не більше однієї загальноуніверситетської вибірової дисципліни)
- «магістр» – для вибору дисциплін у 2 семестрі 1 курсу та у 3 семестрі 2 курсу,
- «доктора філософії» – для вибору дисциплін у 2 семестрі 1 року навчання.

2.2 Навчальні дисципліни, перелік яких розміщується на сайті Університету для обрання здобувачами освіти, мають містити силабус, розроблений відповідно до вимог «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус». За бажанням викладача можна розмістити презентацію навчальної дисципліни чи інші навчально-презентаційні матеріали.

2.3 Процедура обрання навчальних дисциплін або інших освітніх компонентів для здобувачів вищої освіти освітніх рівнів **«бакалавр»**, **«магістр»** та **«доктор філософії»** на денній формі навчання відбувається в автоматизованому режимі на Освітньому порталі університету в один або два етапи:

I етап (основний) – в період з 1 жовтня по 15 листопада, протягом якого здобувач авторизується на відповідній спеціальності й курсі навчання та здійснює процедуру вибору навчальних дисциплін відповідно до Порядку, визначеного цим Положенням;

II етап (за необхідності) – у період з 15 листопада до 15 грудня, протягом якого окремі здобувачі здійснюють повторний вибір освітніх

компонентів, якщо за результатами їх вибору на першому етапі не були сформовані-групи.

2.4 В окремих випадках та при форс-мажорних обставинах допускається обрання здобувачами освіти вибіркових дисциплін написанням заяви, заповненням анкети або будь-яким іншим засобом комунікації.

2.5 Процедура обрання навчальних дисциплін або інших освітніх компонентів на Освітньому порталі університету для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання відбувається в період екзаменаційної сесії і складається, як правило, з одного етапу (з 1 жовтня до 15 грудня), при цьому вибір навчальних дисциплін може бути проведений на всі курси навчання.

2.6 Після завершення процедури обрання дисциплін формується індивідуальний навчальний план здобувача, до змісту якого, крім обов'язкових компонентів, включаються обрані ним навчальні дисципліни, що визначають його індивідуальну траєкторію навчання.

2.7 Здобувачам вищої освіти, які вступили на базі фахового молодшого бакалавра або молодшого спеціаліста за скороченим терміном навчання відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у формальній освіті та визначення академічної різниці у ТДАТУ», можуть бути визнані як результати навчання за вибілковими дисциплінами результати з інших освітніх компонентів, які вивчалися ними в закладі фахової передвищої освіти. Під час вступу на освітню програму зі скороченим терміном навчання заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше 10 кредитів ЄКТС вибіркового навчальних дисциплін, зокрема одну загальноуніверситетську та одну фахову вибіркову дисципліну.

2.8 З урахуванням обраних навчальних дисциплін або інших освітніх компонентів гаранті освіти програм і декани факультетів / керівник ННІЗУП розробляють робочі навчальні плани в автоматизованій системі «Освіта».

2.9 Здобувачу може бути рекомендовано обрати з переліку, розміщеного на сайті Університету, наприклад:

- одну з дисциплін історико-культурологічного спрямування;
- одну з дисциплін соціально-правового спрямування;
- одну з дисциплін суспільно-політичного спрямування;
- одну з дисциплін іншомовної підготовки;
- одну з дисциплін професійної підготовки;
- одну із сертифікованих програм (майнорів), до складу кожної з яких входять декілька дисциплін тощо.

2.10 Приклади переліку дисциплін за вибором здобувача певного спрямування:

- дисципліни історико-культурологічного спрямування (наприклад, історія та культура України, історія української державності та культури, етнографія України, історичне краєзнавство, історія науки та техніки, культурологія, етика та естетика тощо);

- дисципліни соціально-правового спрямування (наприклад, правознавство, трудове право, господарське право, адміністративне право, екологічне право, підприємницьке право, правове регулювання туристичної

діяльності, соціологія тощо);

- дисципліни суспільно-політичного спрямування (наприклад, політологія, соціологія, соціологія праці, соціологія управління, психологія, психологія управління, конфліктологія, логіка, логіка та риторика, основи ораторського мистецтва, релігієзнавство тощо).

- дисципліни іншомовної підготовки (наприклад, іноземна мова (англійська, німецька, французька) з посиленою підготовкою за професійним спрямуванням або як друга іноземна мова, латинська мова тощо);

2.11 Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» для ступеня «бакалавр» (на базі ПЗСО), крім як обов'язковий компонент загальної підготовки (якщо передбачено стандартом вищої освіти), може бути додатково запропонована за вибором здобувача, наприклад, обрати за власним бажанням вид спорту для секційних занять або вивчення поглибленого курсу теоретичної частини з фізичного виховання.

2.12 Обов'язковою для вибору особами чоловічої статі (окрім звільнених від її проходження) є дисципліна «Основи національного спротиву». Її вивчення відбувається на ОР «бакалавр» для здобувачів вищої освіти 2 курсу (на базі ПЗСО) і на 1С курсі (на базі НРК5). Здобувачі жіночої статі або чоловічої, що звільнені від її проходження, можуть обрати іншу дисципліну з відповідного переліку вибіркових дисциплін.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ В ТДАТУ

Для здобувачів вищої освіти ОР «бакалавр» (на базі ПЗСО)

Загальна кількість кредитів ОП – 240 кредитів

Курс	Семестр	Кількість кредитів		Розподіл вибіркового навчальних дисциплін		
		Обов'язкові навчальні дисципліни	Вибіркові навчальні дисципліни	Види та кількість вибіркового дисциплін	Кількість кредитів однієї дисципліни	Всього кредитів вибіркового дисциплін
1 курс	1 семестр	30	0	Загальноуніверситетські – 0	0	0
				Фахові – 0	0	0
	2 семестр	30	0	Загальноуніверситетські – 0	0	0
				Фахові – 0	0	0
2 курс	1 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 1	5	5
				Фахові – 1	5	5
	2 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 1 (БЗВП / інша дисципліна)	5	5
				Фахові – 1	5	5
3 курс	1 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 1	5	5
				Фахові – 1	5	5
	2 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 0	5	0
				Фахові – 2	5	10
4 курс	1 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 1	5	5
				Фахові – 1	5	5
	2 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 0	5	0
				Фахові – 2	5	10
ВСЬОГО		180	60	Загальноуніверситетські – 4		20
				Фахові – 8		40

Для здобувачів вищої освіти ОФ «бакалавр» (на базі НРК5 або диплома бакалавра/магістра)

Загальна кількість кредитів ОП – 180 кредитів

Курс	Семестр	Кількість кредитів		Розподіл вибірових навчальних дисциплін		
		Обов'язкові навчальні дисципліни	Вибіркові навчальні дисципліни	Види та кількість вибірових дисциплін	Кількість кредитів однієї дисципліни	Всього кредитів вибірових дисциплін
1С курс	1 семестр	30	0*	Загальноуніверситетські – 0*	0	0
				Фахові – 0*		
	2 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 1 (БЗВП / інша дисципліна)	5	5
				Фахові – 1		
2С курс	1 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 1	5	5
				Фахові – 1		
	2 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 0	5	0
				Фахові – 2		
3С курс	1 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 1	5	5
				Фахові – 1		
	2 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 0	5	0
				Фахові – 2		
ВСЬОГО		130	50	Загальноуніверситетські – 3		15
				Фахові – 7		35

Примітка*: Відповідно до стандартів вищої освіти бакалаврського рівня за умови вступу на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).

Таким чином, під час вступу в ТДАТУ на скорочений термін навчання необхідно визнати не більше 50 кредитів ЄКТС обов'язкових дисциплін та не більше 10 кредитів ЄКТС вибірових навчальних дисциплін, а саме 2 дисципліни по 5 кредитів, з них 1 – загальної підготовки та 1 – фахового спрямування).

Для здобувачів вищої освіти ОР «магістр»
Загальна кількість кредитів ОП – 90 кредитів

Курс	Семестр	Кількість кредитів		Розподіл вибіркового навчального дисциплін		
		Обов'язкові навчальні дисципліни	Вибіркові навчальні дисципліни	Види та кількість вибіркового дисциплін	Кількість кредитів однієї дисципліни	Всього кредитів вибіркового дисциплін
1М курс	1 семестр	30	0	Загальноуніверситетські – 0	0	0
				Фахові – 0		
	2 семестр	20	10	Загальноуніверситетські – 1	5	5
				Фахові – 1	5	5
2М курс	1 семестр	15	10	Загальноуніверситетські – 1	5	5
				Фахові – 2	5	10
ВСЬОГО		65	25	Загальноуніверситетські – 2		10
				Фахові – 3		15

Для здобувачів вищої освіти ОР «доктор філософії»

Загальна кількість кредитів ОП – 60 кредитів

Курс	Семестр	Кількість кредитів		Розподіл вибіркового навчальних дисциплін		
		Обов'язкові навчальні дисципліни	Вибіркові навчальні дисципліни	Види та кількість вибіркового дисциплін	Кількість кредитів однієї дисципліни	Всього кредитів вибіркового дисциплін
1 курс	1 семестр	30	0	Загальноуніверситетські – 0	0	0
				Фахові – 0	0	0
	2 семестр	15	15	Загальноуніверситетські – 1	5	5
				Фахові – 2	5	10
ВСЬОГО		45	15	Загальноуніверситетські – 1		5
				Фахові – 2		10